

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань енергетики та житлово-комунальних послуг

16 січня 2025 року

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

ГОЛОВУЮЧИЙ. ...і далі вже перейшли до розгляду питань.

Бондар Михайло Леонтійович. Поки немає.

Волинець Михайло Якович. Волинець Михайло Якович.

Герус – присутній. За порядок денний.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. Горобець – присутній. За порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Гриб – присутня. За порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович. Жупанин Андрій Вікторович. Не присутній.

Іоффе Юлій Якович. Іоффе Юлій Якович. Мав би бути.

Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук на місці. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович. Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович. За.

ЖУПАНИН А.В. Жупанин – за, Андрію Михайловичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є. Присутній.

Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. Козир – за.

ІОФФЕ Ю.Я. Іоффе Юлій Якович теж присутній.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юлію Яковичу, за порядок денний?

Присутній. Поки не зрозуміло чи за порядок денний.

Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Костюх – присутній. За порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є.

Красов Олексій Ігорович. Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. Красов є. За порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Присутній. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. Мороз – присутній. За порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. Мулик – присутній. За порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – присутній. За порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. Присутня. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Присутня. Проти.

БОНДАР М.М. Бондар – присутній. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О, опозиція підключалася нарешті.

Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук присутній. Утримуюсь наразі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую за вашу м'яку позицію. Дякую.

Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович. За порядок денний?

Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Присутній. За порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іоффе Юлій Якович. За порядок денний? Іоффе Юлій Якович.

19. Це без Іоффе я порахував. Іоффе присутній?

Сьогодні у нас зміна рішення порядку денного, відповідно нам потрібно...

ІОФФЕ Ю.Я. Іоффе – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Почули.

20 – за. Іоффе є. 20 – за.

Вас трошки погано чути, Юлію Яковичу.

Нам сьогодні потрібно буде для позитивного рішення 13 голосів, бо це зміна рішення комітету. Відповідно, незалежно від того, скільки присутніх у нас сьогодні, повний склад комітету 25, значить нам потрібно 13 голосів.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, він включився. Він теж - за. 20 – за.

По законопроекті 11392 є такі пропозиції і такі правки, які секретаріат теж розіслав, в 11392 відхилити всі подані правки, які туди були подані, всі подані.

І є поправка 267, це поправка про що?

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поправка 267, вона видаляє текст, редакцію першого читання. Тобто цей закон стає тоді без тексту і без правок.

І є правка 268, яка була розіслана.

Суть цієї правки, що є питання переговорів з болгарською стороною, де вони сказали, що 12 березня треба прийняти рішення по цьому реактору. Ну болгарська сторона сказала, очевидно, що це якась інституція, парламент дав дозвіл, до 12 березня. Тому ця поправка 268, вона говорить про те, що вести переговори і купувати цей атомний реактор можна, але щодо будівництва має бути прийнятий окремий закон, який повинен бути разом із ТЕО, яке має бути оновлене і актуальне для 2025 року. Правильно я пояснив? Андрій Вікторович, є щось додати до цього?

ЖУПАНИН А.В. Ви праві, що є рішення болгарського парламенту, яке діє до 11 березня цього року, і ви праві стосовно того, що ці правки передбачають згоду виключно на укладення угоди з компанією, яка за даними Міністерства енергетики є власником цих реакторів, які хочуть придбати у болгарської сторони.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Вікторович, як хто?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексію Юрійовичу, дивіться ...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. При всій повазі, як хто пан Жупанин?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як народний депутат, член нашого комітету.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А він...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Як народний депутат, член нашого комітету.

_____ . Як заступник голови комітету.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А просто ми окремо і окрему думку заступника з цього? Тобто ви просто з нього почали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просто з нього почав.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Щоб по регламенту рухались.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам колись не давав слово, коли ви просили?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ні, я не проти абсолютно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так тоді чого перебивати було?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. В рамках якогось регламенту давайте рухатись, щоб смішно не виглядати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Вікторович, без гумору, щоб смішно не виглядати, повторіть ще раз, бо вас перебили. Це було не зовсім правильно.

ЖУПАНИН А.В. Я без гумору. Я говорю серйозні речі. Перше. Ви праві, коли сказали, що є згода парламенту, рішення парламенту Республіки Болгарія, яке діє до 11 березня цього року, яке надає згоду парламенту Болгарії на укладення з їхньої сторони угоди по продажу нам реакторів.

Далі. Ви праві, що правка, яка подана, вона надає згоду українській стороні компанії "Енергоатом" виключно на придбання і укладення угоди з цією болгарською стороною. З їхньої сторони це державна компанія, якою на 100 відсотків володіє уряд Болгарії.

Ви праві, що правка закону, вона забороняє Енергоатому прямим текстом будь-які роботи, направлені на будівництво ХЗ, Х4, до моменту прийняття Верховною Радою окремого закону, який повинен бути окремо поданий Кабінетом Міністрів України. Тобто законопроект, який зараз поданий, він уже до уваги не береться.

І до того закону, який буде поданий Кабінетом Міністрів України, повинна бути розроблена документація відповідно до вимог іншого Закону про проектування будівництва ядерних установок, здається, там передбачено ТЕО. І відповідно ми окремо ще просимо Кабінет Міністрів актуалізувати ТЕО, яке вони зараз затвердили, ще в 2017 році.

Так що ви все правильно пояснили. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це стаття 3 "Прикінцеві положення", я прочитаю: "Доручаємо Кабінету Міністрів України актуалізувати техніко-економічне обґрунтування будівництва енергоблоків № 3 і № 4 Хмельницької АЕС, схвалене розпорядженням Кабінету Міністрів від 28 липня 2018 року, шляхом викладення останнього в новій редакції".

Я так розумію, що це мається на увазі актуалізація викладення в новій редакції, щоб це було актуально там для 2025 року з точки зору технічної складової і з точки зору там сучасного цінового рівня якогось.

ЖУПАНІН А.В. Так. Мета не просто поміняти ціну кошторисної вартості загальним проектом. Мета - дати завдання Кабінету Міністрів проглянути всю цю технічну специфікацію, враховуючи, що обладнання, яке вони купують, відрізняється від обладнання, під яке писалося це ТЕО, і

змінити його. Вважатимуть змінити його там в частині половині – змінять в половині. В цій частині – змінять в цій частині.

Тобто ми, тут викласти в новій редакції не означає змінити абсолютно все. Це буде виключно на розсуд Кабінету Міністрів.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте. Стоп, стоп, стоп.

Ми зараз надамо слово. Стаття 5 закону говорить, що має бути подано, стаття 5 Закону (як він називається?) про прийняття рішення про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок. Де би мені зараз її знайти? Я її комусь пересилав, здається. Що там пишеться, у цій статті 5? Загальна логіка всього цього процесу, наскільки я розумію, це ж не є якісь там ігри, щоб десь там щось тихенько зробити якусь пакість чи ще щось, відверта розмова абсолютно. Зараз, коли закон був поданий, до нього не було подано ТЕО, це є факт. Тому ТЕО вимагається статтею 5 Закону про порядок прийняття рішень про розміщення, проектування, будівництво ядерних установок. І хочеться, щоб ця норма закону була виконана, бо це норма закону, це навіть не просто бажання чи не бажання. Але придумувати щось нове, щоб там спеціально ускладнити, щоб там закласти якийсь підводний камінь, який не можна обійти, тут, я розумію, теж такого не було. Чесна розмова, щоб ця норма закону була виконана і була виконана сьогодні, в 2025 році, а не колись там в 2012-му чи 18-му. Тому, коли я дивлюся цю статтю 5, вона говорить, що до проекту закону має додаватися техніко-економічне обґрунтування. Цього не було. Можна зайти на картку законопроекту і побачити, там техніко-економічного обґрунтування немає. У 2012 році була картка законопроекту, був закон, там є техніко-економічне обґрунтування, зараз немає. Далі, результати оцінки впливу на довкілля. Є. У картці законопроекту можна знайти. Побачите. Воно може там, не знаю, не 24-го

року, може воно там 22-го року, я не пам'ятаю точно якого, але воно є. Далі, результати консультативного референдуму або рішення місцевої ради. Є. Міська рада Нетішина. Теж це є, ставимо галочку, плюс. Далі, звіт щодо заходів з інформування суміжних держав про можливий вплив у транскордонному контексті відповідно до закону. Теж є. Там, я не пам'ятаю, чи 2021 рік, але теж є. Тому з того, що я бачу, немає лише ТЕО. Стосовно консультацій з сусідами. З того, що я бачу. Я тільки хочу, щоб закон виконувався. У законі говориться, що інформування суміжних держав, так звані консультації, мають відбуватися лише про можливий вплив у транскордонному контексті відповідно до закону.

І це інформування відбулося, є відповідний протокол, воно відбулося. Чому погоджувати ТЕО треба з сусідами і де це в законі пишеться, я такого не бачу, звідки це взято. Я читаю закон і нічого від себе не придумую, тому звідки інформація, що нам ТЕО потрібно погоджувати з якимось сусідами.

КОЛІСНИК М.О. Перш за все це Конвенція, яка чітко передбачає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Де-де?

КОЛІСНИК М.О. Конвенція Еспо, міжнародна, де Україна є частиною. І у випадку, якщо будуть якісь зміни в ТЕО в цілому, а тут викласти в новій редакції, що є неприпустимо, нам доведеться пройти заново консультації, в тому числі, що ви кажете, що є додатком до цього закону. Ми просимо тільки актуалізувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це зрозуміло. Ви так просто не проскочите, що сказали ТЕО і ми просимо. Конвенція Еспо, бажано знати, як розшифровується, перше.

По-друге. Яка сторінка, яка стаття, який пункт цієї Конвенції говорить, що треба погоджувати? Ми підемо в деталі зараз. Ви з тим мали прийти сьогодні, якщо ви на неї посилаєтеся. Просто так сказати – ми всі повірили, "лапшу навішали" і...

КОЛІСНИК М.О. Це ж не "лапша". Дивіться, оце є окремим додатком якраз до норми закону, в якій чітко визначається. На сьогодні...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додатків до норми закону не існує. Я вам зачитав статтю закону, яка говорить, що просто треба ТЕО, консультації – це зовсім інше. Це звіт про інформування. Це я зачитав з закону і послався на статтю, кожен може зараз зайти і перевірити ... *(нерозбірливо)* Де в цьому...

КОЛІСНИК М.О. Закон про оцінку впливу на довкілля передбачає, що розроблення звітів з оцінки впливу на довкілля має чітку процедуру. В рамках цієї процедури затверджується в тому числі вплив на ОВД, який відповідно має і в даному випадку є додатком у цій частині. Саме вплив на ОВД в тому числі передбачає транскордонні консультації такого типу об'єкту.

У випадку, якщо ми змінюємо ТЕО, що є частиною в тому числі, ТЕО проходить ОВД, в будь-якому випадку, люба країна...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стоп. Миколо, дивіться, ми цепкі, ми за правду, за справедливість.

КОЛІСНИК М.О. Так, правду, я вам кажу прями норми закону...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Ви спочатку послалися на Конвенцію Еспо, чи як вона називається.

КОЛІСНИК М.О. Це Конвенція, яка інтегрована в норму Закону...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте.

КОЛІСНИК М.О. ... про оцінку впливу на довкілля.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми знаємо закінчення. Де вона інтегрована в норму закону, ми до цього перейдемо, якщо вона інтегрована.

Конвенція Еспо. Стаття цієї конвенції, яка говорить, що має бути погодження міжнародне. Є така стаття чи немає такої статті?

КОЛІСНИК М.О. Є така стаття.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз її знайдемо і перевіримо цю статтю, прочитаємо. Якщо таке є, ми будемо цю проблему вирішувати.

КОЛІСНИК М.О. Давайте. А так проблема в чому? У нас є прийняте ТЕО 18-го року. В даній нормі ми можемо зробити актуалізацію фінансово-економічних розрахунків в частині цього ТЕО, що не підпадає під проведення подальшого ОВД чи зміни транскордонних консультацій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Миколо, ТЕО, я вам зачитав статтю 5 закону. ТЕО і транскордонні консультації щодо цього об'єкту – це різні пункти цього закону. Одне не є складовим іншого і друге не є складовим першого, і перше не є складовим другого, це два незалежні пункти цього закону: окремо ТЕО (там нічого не сказано про транскордонні консультації), окремо транскордонні консультації. Я ще раз кажу, я просто читаю закон.

КОЛІСНИК М.О. Стаття 2 Закону про оцінку впливу на довкілля передбачає, підпункт третій: аналіз оцінки впливу на довкілля здійснюється через процедуру оцінки транскордонного впливу. Чітка норма закону.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Зачитайте її ще раз і знайдіть там слово "ТЕО". Зачитайте ще раз її. Зачитайте ще раз її вголос.

КОЛІСНИК М.О. Зміст суб'єкту оцінки впливу на довкілля. Оцінка впливу на довкілля – це процедура, що передбачає підготовку суб'єктом, проведення громадських обговорень, аналіз уповноваженого органу відповідно до там відповідної статті, я повністю читаю: "...наданої в звіті оцінки впливу на довкілля будь-якої додаткової інформації, що надає суб'єкт, а також інформацію, отриману від громадськості, тобто люба інформація, яка може змінюватись під час здійснення процедури оцінки транскордонного впливу й іншої інформації".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, слово "ТЕО" хтось там почув? Техніко-економічне обґрунтування. Не вимагається ніякого додаткового погодження техніко-економічне обґрунтування. В моєму розумінні техніко-економічне обґрунтування розробляється компанією, затверджується наказом міністерства, подається подання на Кабмін і розпорядження Кабміну.

КОЛІСНИК М.О. Також ми визначали, що в рамках техніко-економічного обґрунтування воно проводить експертизу. Тому коли ми маємо редакцію актуалізувати в фінансово-економічній чи іншій частині, вони проходять по відповідному законодавству через експертизу, державну експертизу в процедурі. Це не фількіна грамота, це цінний процес.

_____. Миколо, закон це теж не фількина грамота. Парламент не може приймати закон, посиляючись на цифри, які пораховані у 2017 році.

_____. Так дайте право перерахувати.

_____. Так ви могли це зробити, пів року ви говорите про цей законопроект.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку!

_____. Ви нічого не зробили. Не актуалізували дані, а зараз кажете, що від вас вимагають фількині грамоти. Вибачте, це те, що ви вимагаєте зараз, це фількина грамота.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте, почекайте! В мене прохання не повертатися в минуле. Було багато дискусій, позиції всіх відомі якби, ніхто тут своєю позицією не здивує, яка була в минулому. Я хочу, щоб ми поговорили про теперішнє і про майбутнє. Перше, щоб ми розібралися. Ну я ще раз кажу, я за правду і за справедливість. Якщо раптом ТЕО потребує якихось там погоджень міжнародних, це проблема може бути тоді, але я не бачу, і дуже важливе так само питання довіри. Коли ми наводимо аргументи, вони мають бути правдиві. З моєї сторони аргументи правдиві. Ну зловіть мене, що я щось не так кажу і мені буде соромно...

_____. Андрію Михайловичу, можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому дивіться, в моєму розумінні ми не вимагаємо погодження ТЕО з міжнародними партнерами чи з сусідами. В моєму розумінні закон не вимагає погодження ТЕО з сусідами. Якщо треба, оскільки це правда, можна тут рядком додати, що там, я не знаю там, парламентом не вимагається окремого погодження ТЕО з країнами-сусідами. Це буде якесь "масло масляне", бо воно й так не вимагається. Але щоб в нас не було, що ми хочемо когось перехитрити. Я чесно вважаю, що це, я не бачу аргументів, ніхто не може навести аргументи, що це...

_____. Андрію Михайловичу, а можна, якщо дозволите, можна два слова?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, прошу.

_____. Насправді там трохи воно не так. Значить, дивіться, є Конвенція про оцінку впливу на навколишнє середовище у транскордонному контексті. Є додаток до цієї конвенції і Україна - сторона. Це так звана Конвенція Еспо називається. В рамках цієї конвенції от це ТЕО 18-го року, воно проходило транскордонні консультації з цілим рядом країн. Там з шести країнами, так, проходили консультації. І це вимагається конвенцією. Відповідні висновки є по цій Конвенції Еспо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна їх побачити?

_____. Звичайно, звичайно. Так.

Ті консультації проходили з 2018-го по 2021 роки, тільки 3 роки займали ці консультації. У чому суть, якщо ми їх не проводимо? Конвенція передбачає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна уточнення? Ви з нами були включені з початку, чи трохи пізніше включилися?

_____. Я спочатку. Я все слухав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щоб я не повторювався, я ще раз скажу, у статті 5 є різні пункти, і там є пункт про консультацію з сусідами. Пункт про консультацію з сусідами, і ми бачили протоколи від 2021 року, цей пункт і пункт про ТЕО це дві різні, і вони не є частиною один одного.

Тому консультації треба, але консультації не по ТЕО, а консультації, як я з того бачу, по ідеях, по намірах, що ми плануємо збудувати атомну електростанцію. Це два різні.

_____. На консультації, вибачте, засилається ТЕО. От якраз ТЕО, воно є засил партнерам, ну, сусідам на консультацію. Тому це зайняло 3 роки насправді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, але ТЕО – це техніко-економічне обґрунтування. Сусідам все рівно, скільки коштують ці блоки, яка там окупність у них, чи один рік, чи десять років.

_____. Дивіться, абсолютно згоден з цим. Питання не, тобто сусідам сам факт, що ми будуємо, і вони дивляться. Дивляться, умовно, що ми будуємо, і питання ціни, безумовно, їм все одно. Тому просто я до чого? Тут важливо зараз чому? Тому що, якщо, наприклад, зараз будь-яка країна, з якою проводили консультації, наприклад, найскладніша ситуація була, до речі, навіть не білоруси погодили, погодили поляки, погодили угорці навіть тоді, бо це до 2021 року, а найскладніша ситуація, до речі, була з Австрією, тому що вони виступають взагалі проти атомної енергетики, і це найдовше

затягнуло це погодження. Якщо ми, умовно, тобто нам ключове зараз для того, щоб ми не пішли, тобто щоб ті зміни, які ми внесемо в ТЕО, а ми згодні абсолютно, що треба фінансово перерахувати, показати новий кошторис у нових цінах, але дуже важливо, щоб ми не говорили, що це, умовно, нове ТЕО. Тобто наша ідея – внести зміни в старе ТЕО і додати фінансові показники, переглянути всі ці моменти. Але не давати нове ТЕО і не говорити, що ми ухвалюємо нове ТЕО замість старого. Оце важливо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, внесені зміни в старе ТЕО це автоматично є новим ТЕО. У нас нові закони знаєте, як виникають? Шляхом внесення змін і доповнень до старих законів. І це вже наш новий закон.

Тому, в принципі... Ні. Можуть скасувати в якихось нормах, а можуть і доповнити в якихось нормах – і це є новий закон. Тому я не бачу проблем, якщо ви внесете зміни до старого, Кабмін це затвердить розпорядженням. І це буде нове розпорядження з новою датою. Відповідно, якщо це нове розпорядження з новою датою і буде новий його номер, і це буде нове ТЕО. Очевидно, що доцільніше мабуть і легше робити на базі черновика якогось, який був зроблений в 2018 році. Це перше так, по суті, загалом.

А друге, дивіться, ви кажете, що це ТЕО є частиною тих транскордонних консультацій...

_____ . Консультацій, так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І треба буде...

Перше, я вже задавав питання: яка стаття цієї Конвенції Еспо цього вимагає? Все-таки чекаю відповіді, щоб хтось сказав. А друге.

_____ . Додаток перший до конвенції і Україна сторона.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можете, щоб там хтось надіслав?

_____. Давайте я зараз попрошу текст кинути...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Супер. Чудово.

І друге. Дивіться, чесна розмова, знову-таки кажу, на сьогоднішній день є протокол цих консультацій, відповідно, оскільки у нас чесна дискусія про ТЕО, про протокол консультацій не піднімалось, тому і нечесно зараз піднімати в останній момент. Тому нам не потрібно новий протокол консультацій. Ви спокійно можете при поданні дати, був 2024 рік, а протокол консультацій від 2021 року. Тим не менше, ніхто там не задавав особливих питань, бо розуміли, що в один рік неможливо провести консультації і в 2024 році він був прийнятий від 2021 року. Відповідно і в 2025 році він буде прийнятий. Ми приймемо той самий протокол консультацій. Якщо треба, давайте ми можемо прописати там окремою фразою, що парламент прийме той протокол консультацій, який був поданий до закону вже в 24-му. Ну це буде коряво виглядати трохи, але якось так от. Не потрібно подавати, робити нові консультації, подайте той самий протокол. Немає питань. Протокол про консультації, який був поданий. Ми його спокійно приймемо. Хтось висловлював зауваження і думку до протоколу про консультації? Ніхто. Якщо ніхто не висловлював, ну тоді ми якби маємо вести чесну дискусію. Тут немає питань.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрію Михайловичу, а можна попросити одне запитання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Олексію Юрійовичу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дискусія дійсно слухна. Безумовно шкода, що вона така оперативна, буквально там вранці вчора. В мене ключове питання. Ми якийсь текст обговорюємо. Він звідки взявся? От як він офіційно зараз зайшов? Це Жупанин Андрій Вікторович розробив і подав як депутат цей текст правок? Ну от статус цього тексту правок.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, мені...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Бо я бачу одне. Я розумію логіку міністра.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я готовий відповідати.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ну десь розумію приблизно вашу. От що ми обговорюємо, який текст?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Текст, який був надісланий нам на електронну пошту. Правильно? Він був розісланий ще вчора ввечері на електронну пошту.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А хто автор тексту?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку, я дам відповідь. Я отримав цю відповідь від керівника фракції Давида Георгійовича.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. ... послухати. Це стосується проблемного моменту, ключового.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я отримав цей текст від Давида Георгійовича, від керівника нашої фракції. Очевидно, що готувався якийсь компромісний

текст. Наскільки я знаю, над ним так само брали участь в його підготовці і Андрій Вікторович Жупанин, і наш...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Хтось візував, підпис чийсь є? Чи це просто текст?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, підпис буде тоді, якщо ми схвалимо чи не схвалимо.

_____. Але ми ж маємо розглядати поправку, яка кимось подана. Ну має ж стояти через призму.

_____. Поправка подана Костюхом.

_____. Костюхом.

(загальна дискусія)

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Все, є. Костюх. Все. Бо це ключове питання, нарешті я отримав відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просто думав, що прізвища будуть стояти тоді, після того, якщо ми схвалимо.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Якось воно ж має зайти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Щоб вона була комітетською, має бути. Ми маємо включити і підтримати і тоді вже буде правка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Костюх, Скороход.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Семінський теж.

_____. Це проект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І це проект. Правкою це стане тоді, коли ми приймемо рішення відповідного комітету. Додаток 2 про Еспо. Один? У нас два. *(Шум у залі)*

_____. Колеги, коротко. У 1999 році Україна ратифікувала Угоду Еспо. Це міжнародний договір ... *(нерозбірливо)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олеже, конкретно пункт, де говорить, що треба ТЕО погоджувати з сусідами. Можна.

(Загальна дискусія)

_____. Пункт другий, теплові електростанції та інші установки для спалювання теплової потужності та атомні електростанції, інші споруди ядерного реактора.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово "ТЕО" там є? Техніко-економічне обґрунтування?

_____. Це є повна структура ТЕО, яке проходить відповідно у даному випадку через транскордонні консультації по протоколу Еспо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто таке вирішив?

_____ . Документ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, почитайте мені цей документ. Я читаю закон...

Друзі, давайте це, давайте, бо у мене є питання ще так само довіри, Миколо. Посилається на одне, на друге, на третє. Я веду чесну розмову зі своєї сторони. Я взяв статтю закону, зачитав. Там пише чорним по білому: внесено техніко-економічне обґрунтування. Не було б, я б взагалі цього не зачитував, сказав – не вимагає...

_____ . Андрію Михайловичу, якщо прибрати шляхом викладення в новій редакції, це прибирає всі ризики, і каже актуалізувати існуючий документ 2018 року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, шляхом викладення в новій редакції та в будь-який текст, в який внесені зміни, два речення, це вже нова редакція цього тексту.

Коли ми почули цю аргументацію про узгодження з сусідами, ми почали її аналізувати – вона правдива чи неправдива. Якщо ми бачимо, що не зовсім правдива, починаються закрадатися думки якісь, чому нам починають якби говорити аргументи, які можливо не зовсім правдиві є. Ми ж комітет, може не самий дурний, ми можемо якби самі почитати і перевірити, слово "ТЕО" згадується лише в одному моменті – статті 5 Закону про порядок розміщення ядерних установок.

Скажіть тоді чесно, в чому там причина? Давайте розберемо по суті, нам потрібно, щоб це було нове розпорядження Кабінету Міністрів? Ви готові зробити, щоб це було нове розпорядження Кабінету Міністрів? Чи це буде старе нове розпорядження Кабінету Міністрів?

КОЛІСНИК М.О. Це внесення змін до старого в частині.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але це нове розпорядження, бо новий номер, нове розпорядження.

КОЛІСНИК М.О. Але номер старий. Це внесення змін.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну внесення змін в старе розпорядження ми же вносимо тільки новим розпорядженням.

КОЛІСНИК М.О. Шляхом актуалізації, оновлення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто всі погоджуються з тим, що це ТЕО має бути прийняте Кабміном і подане тоді до законопроекту.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тут немає сумнівів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тут немає сумнівів.

КОЛІСНИК М.О. В цьому немає. Ми навіть, хочу перевірити від себе, подавали це в пакеті. Тобто на сьогодні дійсно в рамках подання ми звернулися, щоб секретаріат просто дозаслав. Тут чисто є технічна помилка, тому що секретаріат вказав ці ТЕО, це дуже багато томів. І зазначену інформацію Кабмін заслав на комітет, але в частині якихось дисків. Дійсно, в переліку додатків там цього не зазначено. Воно є в складі інформаційних матеріалів. Для виправлення технічної помилки – це є склад. Якщо ми кажемо про оновлення ТЕО, ми просимо не викладати в новій редакції, давайте зробимо актуалізувати з нормою закону, це ж норма закону, дасть нам право правильно оновити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я говорив з керівником...

КОЛІСНИК М.О. Я закінчу думку. Дивіться, сьогодні було в рамках зустрічі з депутатами піднято питання фінансово-економічних розрахунків, правильно? Далі протягом там ще двох тижнів підніметься ще якесь питання. Наше ж завдання оновити ТЕО (так?) актуалізувати, щоб не попасти на транскордонні, в той же час привести його в актуальність до сьогоднішнього дня. Якщо підніметься редакція актуалізувати техніко-економічне обґрунтування таке-то, таке-то, все, ми його в рамках запиту актуалізуємо в тих чи інших, у нас немає якихось рамок, ми його приведемо в актуальність на дату.

Якщо ми кажемо "викласти в новій редакції", ми повинні навіть з точки зору постанови, як ви кажете, викласти повністю в новій редакції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Розпорядження.

КОЛІСНИК М.О. Розпорядження. Тоді ми маємо скасувати і оновити нове. А це ризик.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так.

КОЛІСНИК М.О. Сьогодні, закінчуючи думку, якщо читати конвенцію, ми можемо спорити з точки зору як ТЕО трактується. Доки в нас ідуть публічні консультації з депутатами, публічні запити депутатів, вже маємо міжнародний запит в цій частині щодо проведення зміни технічних характеристик чи іншого. Ми вже маємо цей ризик.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мені здається, щоб закінчити думку і говорити далі щось зовсім інше – третє, четверте, як трактується ТЕО, це не сильно хороше питання, бо я його не трактую.

Якщо десь пишуть, що потрібно ТЕО, то я це читаю. Якщо десь не пишуть, що треба ТЕО, то в моєму розумінні там не треба ТЕО, бо цього не пишуть. Ще раз кажу, протокол про погодження із сусідами нас влаштовує. Ми не хочемо ніякого нового погодження. Дайте той самий протокол. І я беру на себе, і я буду всіх просто там, якщо раптом хтось каже, що не такий протокол, то я не знаю, як буду злитися, бо я сказав, що ми домовились, що цей протокол нам підходить.

В мене була розмова з керівником фракції, де там розібралась правка якась, були залучені там, сьогодні згадував, і Андрій Вікторович це знає, яка це правка, і там Анастасія Радіна, там ще хтось. Ми її отримали і потім мені керівник фракції каже: є побоювання, що це треба буде узгоджувати з сусідами, відмодеруй, щоб це не треба було. І я саме зараз вирішую проблему, щоб не треба було погоджувати з сусідами, бо він мене про це попросив. З того, що я бачу, ніякий документ не говорить про те, що ТЕО треба погоджувати з сусідами. Все, що треба було, у нас погоджено, консультації, по-моєму, всі консультації проведені, нас не влаштовують. Тепер є якісь інші причини, чому треба інша редакція по цьому ТЕО, вже не консультації з сусідами, а вже щось інше.

Я боюсь, що я не сильно маю люфт рухатись, оскільки ця правка була десь там якби виписана і погоджена, але що ми хочемо зробити. Мені здається, що якщо ви внесете перерахунок, відповідно внесете якісь зміни, які вважаєте за потрібне, очевидно, що фінансовий перерахунок зробите, подасте це на Кабмін, подасте подання на Кабмін і Кабмін приймає розпорядження прийняти ТЕО в такій-то редакції і це буде там ТЕО, умовно кажучи, від березня 2025 року. Навіть якщо у вас якась там технічна документація буде там не замінена чи щось буде, ну ТЕО, ТЕО, це, грубо

кажучи, як бізнес-план, ніколи будівництво реального проекту не співпадає на 100 відсотків з тим, що ти планував. От Іван в нас знає добре будівельний бізнес, це прекрасно розуміє.

Того, якщо ви реальності ТЕО буде не на 100 відсотків, як воно потім по строках чи по вартості буде, ну це життя. Ми ж всі прекрасно розуміємо, що так воно буде. То я не бачу в цьому якоїсь проблеми.

Кабмін затвердить те, що ви йому подасте. Даже якщо в чомусь помилиться, то по-перше, це колегіальний орган, Кабмін, по-друге, ну це управлінське рішення, це не щось таке, за що там є якась кримінальна стаття в Кримінальному кодексі. Тому я не можу зрозуміти, за що ми зараз боремся? З сусідами точно погоджувати не треба – це ми всі вирішили, всі з цим домовилися. Я хочу зрозуміти суть, природу речей, чого це?

Андрій Вікторович, прошу. По черзі, да, потім ви.

ЖУПАНИН А.В. Андрій Михайлович, я хочу звернути увагу, що ця ітерація вже десь друга, третя того, що ви бачите поправки. І насправд, в першій ітерації був перший компроміс, коли забрали речення, де чітко писали, що це ТЕО є застарілим. Так прямо в преамбулі і писали: враховуючи застарілість ТЕО. Його прибрали. Тобто це вже був перший крок назустріч. Так?

Другий крок назустріч, коли в правці було записано оновлене ТЕО. І відповідно оновлене також забрали. Залишили зараз оцю фразу в Перехідних положеннях - Кабінету Міністрів викласти в новій редакції.

В моєму розумінні нова редакція може бути той самий текст. От Кабмін, нічого і ніхто йому не забороняє затвердити той самий текст, просто поміняти навіть дві цифри, три цифри. Скільки вони захочуть, стільки вони і поміняють. Скільки вони будуть вважати правильним поміняти, стільки вони і поміняють.

Питання ТЕО було наріжним каменем цієї дискусії ще з першого дня, коли ми тут зібралися. Ви ж помітили, з 9 місяців ми не просунулися по цьому питанню, тому для нас зараз це питання є доволі суттєвим, враховуючи історію цієї дискусії.

І більше того, навіть уже в це розпорядження Кабміну вносилися зміни. Туди вносилися зміни, коли викладали в новій редакції назву Енергоатому. Теоретично, якщо використовувати цей аргумент, розпорядження же ж змінене якимось чином? Змінене. Я ж повторюю, що нова редакція може визначати навіть все те саме, що і було в цьому документі і просто поміняти там дві цифри – це вже нова редакція можна вважати. Тобто ви можете повторити все те, що зараз є в цьому документі. Це перше.

Друге. Погодження країн отримання. Чи є якась норма, яка може сказати, що вони можуть бути відкликані після того, як вони отримують? Я не знаю такої норми. Тому що конвенція говорить, що вони просто надаються і отримуються. Ми ці погодження отримали. Так? Відповідно, чи може призвести до того, що ми поміняємо там цифру, так же ж можна сказати про те, що ми викладемо нову кошторисну вартість у цьому ТЕО і нам потрібно буде отримувати знову ці погодження, я вважаю, що те, що ми зараз бачимо, це є певний компроміс. Якщо є якась норма закону, на мою юридичну думку, якби ви написали, що будь-які зміни в ТЕО і викладення у новій редакції вимагає погодження зі сторонами-учасниками конвенції, погоджуюся, можна було би прибирати. Якщо немає прямо такого конкретного референсу, чесно кажучи, я би зійшовся на цьому компромісі. Тим більше, що він все одно вже триває останні 15 годин, відколи ця таблиця була розіслана.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Фактично колега Жупанин сказав те, що я хотів сказати. Я теж переглянув конвенцію і у статті 7 зокрема йде мова і в інших статтях, підтверджую просто, що йде мова тільки тоді, коли стороною, яка щось робить або яку щось зачіпляє, виникають зміни, що вважатимуться як можливими змінами якимись на вплив на навколишнє середовище, це зобов'язує відповідно знову піти в консультації. Я так розумію, оскільки ми ТЕО грандіозно змінювати не будемо, а лише цифри вартості того чи іншого обладнання (правильно я розумію?), тоді фактично зміни на вплив на навколишнє середовище ніякої не буде.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

_____ . Ми власне і казали, вибрати найбільш лояльну редакцію, яка казала: актуалізувати фінансово-економічні показники техніко-економічного обґрунтування в цій частині. Якщо є запит ширше, ще щось – окей, але не викладати у новій редакції. Виключно ось прохання прибрати цю частину, оскільки вона створює ризики того, що навіть якщо ми з вами ведемо дискусію, зараз в усіх суміжних країнах іде будівництво: Угорщина будує атомні блоки, Словаччина намагається будувати, Чехія будує, поляки будують 7 блоків. Між ними конкуренція, хто швидше. Хто з них перший подасть до нас запит в рамках протоколу, щоб заблокувати нам будівництво, лише питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекай. Якого протоколу заблокувати?

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Можна два слова, якщо дозволите?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, прошу, Германе Валерійовичу.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Дякую.

Дивіться, колеги, насправді тут питання в тому, що є просто бажання максимально перестрахуватись, щоб не потрапити в чергові консультації. Значить, консультації це не від нас буде іти. Тобто по конвенції Еспо консультації ініціює Україна, умовно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А для чого? У нас же є, ми вже зі всіма проконсультувалися, що будуть блоки, є протоколи.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Да. Правильно, абсолютно вірно. Але якщо, наприклад, вони будуть вважати що ми змінили те ТЕО, на підставі якого вони погодили нам, вони можуть знову ініціювати консультації і запросити перепогодження. В чому є? Ось це просто треба розуміти, що є такий ризик. Тобто є там процедури по цій Конвенції Еспо, як вони проходять. Вони скликають там відповідну групу і починаються консультації.

В принципі, скажімо так, це нам би не хотілося, щоб це пішло далі. Тому що наслідком, якщо, наприклад, країна будь-яка, Австрія там, я вже згадував, наприклад, у нас зараз запитає нові консультації, ми скажемо: ні, вибачте. У нас в 21-у році ви нам погодили, ми вважаємо, що ми маємо погодження і цього достатньо. А вони скажуть: ні, у вас нове ТЕО. Тому будь ласка, давайте перепочнемо консультації.

Там є далі процедури, які доходять до міжнародного суду. Тому просто оце єдиний момент насправді, який би хотілося би якось мінімізувати ці ризики, що запитають нові консультації, тому що нова редакція ТЕО.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, по-перше, там же не даремно вжито слово "консультації". Ми теж проводимо консультації по додатку 15-у, здається, ми зобов'язані проводити консультації з європейськими партнерами і ми

проводимо. І іноді ми кажемо, що дивіться, є такий намір, такий закон. Вони кажуть, що ми не згодні. Ми кажемо: добре. Ми зрозуміли. І консультації завершені. Дякуємо. Консультації – це консультації. По-перше.

По-друге, те, що я бачу, це у нас в законі вимагають такі консультації. Ну може там по цьому і в них якось вимагається. Але як вони можуть заблокувати, я не дуже розумію.

І для прикладу, от Білорусь збудувала атомний блок, скільки там? 1250 мегават чи щось таке. У неї сусід Литва.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Вони взагалі по безпределу будували, да, це правда.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А як їм хтось заблокував? Як це можна заблокувати?

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Але, дивіться, Андрію Михайловичу, тут же питання в тому, чи ми зможемо потім електроенергію, вироблену на цих блоках, продавати в ЄС. Це серйозне питання. Вони потім можуть це довести до того, що ми просто з тих конкретно блоків не зможемо це робити. Тому тут треба максимально...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, добре, Герман Валерійович, з цих блоків будемо споживати самі, а з усіх інших блоків будемо продавати в ЄС тоді, якщо так вийде.

Дивіться, шукаємо варіанти, запропонували такий варіант: "шляхом викладення останнього у новій редакції" замінити "шляхом внесення відповідних змін".

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Мені здається, нормально. Нормально. Тобто ми говоримо, що просто зміна. А зміни, вони можуть стосуватися фінансів і тоді це, умовно, там не вимагає в нашому розумінні консультацій, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Щоб не говорити про нову редакцію, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Добре. Значить замість "шляхом викладення останнього у новій редакції" пишемо (Андрію Вікторовичу, правильно?) "шляхом внесення відповідних змін"?

ЖУПАНИН А.В. Мені здається, що це... Просто тут давайте загостримо увагу. Пане міністре Германе Валерійовичу, ви маєте розумієте, що нам треба буде, коли будете розробляти закон, ми ж до цього будемо вертатися, тому ми зараз тут пробуємо на цих довірливих стосунках знайти цю компромісну редакцію. Просто майте це на увазі, що ми будемо вникати і вам потрібно буде нам це пояснювати. Якщо між нами це згода, тоді пропонується ось так і написати, що шляхом внесення відповідних змін.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Нема питань. Ми ж все одно якраз орієнтуємося на те, що це буде новий кошторис у реальних цінах сьогодення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, тоді що? Стаття 3, прикінцеві положення. Де це є? Шляхом внесення відповідних змін...

_____. Ну воно звучатиме у фінальній проєкції як актуалізувати техніко-економічне обґрунтування будівництва енергоблоків 3

і 4, схвалене розпорядженням Кабінету Міністрів шляхом внесення до останнього розпорядження...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, щоб повністю зачитати, щоб у нас була правка коректна. Там дату цю залишаємо? Чи це може бути...

..... . Дату залишаємо, тому що розпорядження те саме. "Шляхом внесення до останнього відповідних змін".

ГОЛОВУЮЧИЙ. Внесення. "До останнього" - це мається на увазі до розпорядження? "Шляхом внесення до останнього відповідних змін". Окей.

Тоді значить в кінці не "шляхом викладення останнього в новій редакції"... *(Загальна дискусія)* Замість "шляхом викладення останнього в новій редакції" - "шляхом внесення до нього відповідних змін". Окей. Зрозуміло. Зафіксували. Добре. Тут, по-моєму, суть від того не сильно міняється, але якщо треба, щоб не була форма оця - нова редакція, то мені здається, цю проблему тоді вирішили.

Інно Романівно, прошу.

СОВСУН І.Р. Ну я вже навіть не буду коментувати все, що зараз відбувається. Знаєте, якщо ситуацію не можна вирішити, її можна довести до абсурду. Дозволити зараз поправкою до іншого законопроекту виділити гроші державного підприємства без рішення наглядової ради, яка досі так і не утворена, 27 мільярдів гривень...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення наглядової ради закон не вимагає. Тут ви перебільшуєте вже.

СОВСУН І.Р. Ну дивіться, чиє рішення зараз, від імені кого зараз говорить Герман Валерійович?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від імені міністерства.

СОВСУН І.Р. Від імені міністерства. Міністерство не керує компанією зараз. Правильно? *(Шум)* Я просто намагаюся зрозуміти, як це все можливо відповідно до Регламенту, до правил процедури роботи парламенту. У нас законопроект був, я вам хочу нагадати, про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо спрощення умов ведення господарської діяльності. Ну це таке "нормальне" спрощення умов ведення господарської діяльності для Енергоатома.

Друзі, це профанація, давайте чесно назвемо. Якщо ми зараз даємо дозвіл на те, щоб витратити 27 мільярдів грошей державної компанії, то потім що ми з цим будемо робити? А якщо потім не буде політичної волі будувати ці блоки? То що, ці 27 мільярдів будуть під парканом десь лежати? Яка логіка в тому, що зараз відбувається? За 45 хвилин до початку засідання парламенту за це має голосуватися. Вчора о 21-ій розіслані ці поправки. Я не думаю, що комітет, який себе поважає, може таким чином діяти.

Андрію Михайловичу. Тому я би хотіла під протокол запитати, я не розумію, знову ж таки, кого тут представляє зараз Герман Валерійович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Міністерство представляє.

СОВСУН І.Р. Тому спитаю в Енергоатома під протокол: скільки це буде коштувати і звідки будуть ці гроші?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скільки буде коштувати що?

СОВСУН І.Р. Скільки буде коштувати реактор, реактори, і звідки будуть гроші на це взяті? (*Шум у залі*)

Я ж запитала...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи є Герман Валерійович чи там Микола (не знаю хто).

_____. Попередньо договірна вартість – 600 мільйонів, але це ж...

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Вона встановлена навіть у рішенні болгарського парламенту. 600 мільйонів – це є вартість, і відповідно на це будуть залучені кредитні кошти.

СОВСУН І.Р. Ще раз, в рішенні парламенту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почекайте.

СОВСУН І.Р. Можна я договорю?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не можна.

СОВСУН І.Р. Ну я ж задавала питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви задали питання, правильно, і тепер відповідь.

СОВСУН І.Р. Так, але я хочу уточнити, Андрію Михайловичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку.

СОВСУН І.Р. Ну я ж довго тримала руку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правильно. Я вам надав слово. Це ж достроково ми отримали слово, і кожного разу...

СОВСУН І.Р. Дивіться, я говорила трошки менше, ніж інші члени комітету. Я маю право уточнити. В рішенні парламенту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. 600 мільйонів євро, і там, по-моєму, в рішенні болгарського парламенту не менше 600 мільйонів євро.

СОВСУН І.Р. Не менше. Саме це я і хотіла сказати, що там написано: не менше. А наскільки може бути більше?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми очікуємо 600 мільйонів євро, правильно?

СОВСУН І.Р. 601, якщо точно, буде там написано.

Наскільки може бути більше це? І ще раз, ви гарантуєте, що це будуть тільки кредитні кошти? Під запис я хочу, щоб хтось сказав, що це будуть кредитні кошти. Хтось може це сказати під запис?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Інно Романівно, навіть якщо ви не повторите тричі "під запис", це все одно буде під запис.

СОВСУН І.Р. Так а хтось може ще раз сказати, що це будуть кредитні кошти? От від кого я можу почути, що це будуть кредитні кошти?

_____ . В тому числі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вже було сказано.

СОВСУН І.Р. Ні, почекайте. Тільки що прозвучало "в тому числі" не під запис.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні. Дивіться. Стоп. Виключіть всі мікрофони.

Відповідь була прозвучала, що це будуть кредитні кошти. Можна задати потім 20 питань, підтвердять. "А точно? А підтвердіть і ще підтвердіть". Вже було сказано все. Було сказано.

СОВСУН І.Р. Так я впевнена, що це теж буде.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Було сказано. І народні депутати, навіть заступники голови комітету не права коригувати слова міністра. Тому Германом Валерійовичем було сказано. Відповідь була дана і вона зафіксована. На засіданні комітету вона зафіксована.

Прошу, Максим Миколайович, Олексій Юрійович і Михайло Леонтійович.

ХЛАПУК М.М. Пане голово, щоб не було потім різночитань. Скільки у мене в регламенті є? Так щоб. Регламент треба встановлювати. 2 хвилини мені вистачить.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер.

ХЛАПУК М.М. Окей. Супер.

Я пройдуся спершу по технічних моментах, а потім загалом. Перший технічний момент – проведення транскордонних консультацій. Якщо ми відкриємо закон. Пане голово, важливо, щоб ви мене теж слухали і чули.

Якщо ми відкриємо Закон про оцінку впливу на довкілля, там є визначені основні критерії, чому ми маємо звертатися по транскордонні консультації щодо можливого негативного впливу на навколишнє середовище. Там враховуються такі показники, як можливі наслідки, місце розміщення. Тобто те, що не стосується ані строку будівництва, ані вартості цього будівництва.

Я так розумію, якщо в техніко-економічному обґрунтування не буде внесено змін щодо типу реакторних установок, тобто якщо ми раптом не почнемо на AP 1000 переходити, або не збільшимо потужність реакторів, то жодних консультацій додаткових проводити не потрібно. Основні параметри були проговорені. Це крапка.

В попередній версії справді, як сказав Андрій Вікторович Жупанин, було досить жорстке формулювання про те, що застаріле техніко-економічному обґрунтування, і я на цьому наголошував на першому нашому засіданні. Тому шановний пан міністр очевидно знав, що проблеми тут виникають ще давно, для того щоб завчасно вирішити це питання, а не затягувати на пів року.

Так само хочу під протокол зазначити, що варто оновити не тільки фінансові показники, але і строк будівництва, тому що він в чинному техніко-економічному обґрунтуванні зазначений один, а на словах всі говорять інше: два, три, чотири роки. Теж було би бажано, щоб хтось взяв на себе відповідальність.

Далі стосовно самого законопроекту. Ми маємо розуміти, що, приймаючи рішення про дозвіл на купівлю цих реакторів, ми вже визначаємось, чи будемо ми будувати ці реактори, чи не будемо.

Останнє. Тому це рішення насправді безпосередньо впливатиме на подальший процес. І тому це більше ніж просто дозвіл.

Коротка ремарка. В рішенні болгарського парламенту сказано про доручення міністру енергетики Болгарії провести консультації і переговори про купівлю обладнання з міністром енергетики України. Тому саме безпосередньо відповідальність чинного міністра на момент проведення переговорів і чинний міністр буде нести відповідальність за кінцеві умови постачання, строки постачання цього обладнання і кінцеву ціну.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але я думаю, що наш чинний міністр буде відповідати не тому, що болгарський парламент доручив болгарському міністру, все-таки нашому міністру він нічого не доручав. Очевидно, що це питання енергетики, то буде міністр енергетики цим займатися, тут сумнівів немає.

Олексій Юрійович, прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую. Перше, по суті питання. Не думаю, що в такому форматі я маю бажання в дискусію вступати. Нас час підганяє, поспіхом. У мене особисто своє відношення до будівництва, взагалі до Енергоатому і до необхідності будівництва. І хочу сказати, що і я особисто за певних умов, думаю і фракція, якби була реальна дискусія і було би дійсно відповідне обговорення з фракцією як мінімум керівника уряду і керівника міністерства, ми могли би за певних умов навіть і підтримати взагалі сам процес будівництва, бо зрозуміло, що атомна енергетика – це основа нашої енергетичної безпеки і нас цікавлять ті принципові моменти, про які колеги тут і говорять. Це джерела, це гарантії того, що ми в експлуатації не будемо залежати від країни-агресора, це прозорість повна, це те, що це не вплине на тариф. Абсолютно розумні, як на мене, вимоги. Якби нас уряд переконав в

цьому, то, повірте мені, ми би вам змогли фахово може і допомогти в цьому конструктивному процесі. На сьогодні я з нашого засідання бачу весь час: фракція, фракція, фракція, голова фракції. Я роблю висновок, що правляча фракція, правляча монокоаліція, вона самотужки хоче вирішити це питання. Ну робіть, будь ласка.

_____. Ні. Ми хочемо спільно.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я поки що не бачу цього. Тому робіть. Так чи інакше за це буде відповідальність, як мінімум, політична і так далі.

А тепер стосовно позиції фракції. Я не беру на себе зараз ніяких там повноважень. У нас буде, якщо ми встигнемо, обговорення після сьогоднішнього комітету і вона в залі буде висловлена, там буде політика.

Герман Валерійович, з великою повагою до вас, як міністр свого часу до міністра діючого, члена уряду. Поясніть мені, навіщо вам взагалі цей закон? Я не розумію. Ви корпоратизували Енергоатом. Ну бог з ним, не зробили цю наглядову раду, значить поки її функцію управління виконує Кабмін як акціонер.

_____. Завтра засідання.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ну дай боже.

Енергоатом діє у межах фінансового плану. Фінансовий план затверджується урядом. Відповідно якщо ви переглянете або затвердите фінансовий план і відповідно дасте фінансові можливості, а вони у нього є, наскільки я розумію. Я зараз спеціально не лізу, це окрема дискусія, що таке джерела, що таке власні кошти Енергоатому.

До речі, я як голова ТСК разом з колегами, ми все рівно з вами мусимо будемо дослідити ціноутворення і так далі.

Але я поки що нічого про це не хочу говорити. Блоки потрібні країні. Але я не розумію, навіщо вам цей закон? Ви без закону чудово, без цього конкретного... От закон на будівництво, дійсно, це потрібний, оцей, про який ви говорите тут. Розумієте? Я не розумію, навіщо цей закон і навіщо сьогодні на рівень комітету і Верховної Ради виноситься ця дискусія?

Тепер стосовно цієї правки. Я не знаю, чи треба вам зауваження давати, правити її чи ви її не збираєтеся редакційно. Вона все поспіхом, то я просто вважаю, що вона зроблена досить, на жаль, поспіхом, але це буде рішення ваше. Я можу попередити, я буду утримуватися при голосуванні. Але на питання, якщо можливо, пане міністре, дайте відповідь: навіщо вам цей закон?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви вважаєте, що потрібно вам цей закон, я так розумію? Пан Микола, мабуть.

КОЛІСНИК М.О. Так. Дякую за запитання. Хвилиночку. Дивіться, насправді виходячи з того, що для того, що будувати ті реактори, потрібен дозвіл Верховної Ради, то ми виходимо з того, що і будь-які дії до цього, зокрема там купівля реакторів або будь-які дії, які спрямовані на реалізацію цього проекту, вони теж потребують згоди Верховної Ради, тому що інакше воно виглядає трохи, що, ну мені здається, ну і юристи, це позиція теж юристів про те, що в даному випадку нам обов'язково потрібно отримати згоду навіть на цей конкретний правочин.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я дякую. Я приблизно розумію вашу логіку, бо свого часу там років 15 тому я був так само на засіданні Кабміну, коли приймалося рішення, як же підписувати одну угоду. Розумієте? Ну тоді якось там зрозуміли, що не треба рішення Кабміну, що це повноваження

господарюючого суб'єкта. Розумієте? В даному випадку мені здається, що це повноваження господарюючого суб'єкта та його органу управління.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Енергоатому. Зрозуміло.

Михайле Леонтійовичу, ви підтримуєте?

БОНДАР М.Л. Дякую. Колеги, ви знаєте, дійсно були правильно підняті питання, а чи взагалі потім будуть будувати чи ні. Ну нагадаю, що у нас війна і кошти треба дійсно на Сили безпеки і оборони в першу чергу, а не на закупівлю якогось сумнівного старого обладнання, яке дійсно, як Інна казала, буде десь валятися під парканом і ніхто не буде розуміти, чи його треба буде там використовувати чи ні.

Тому я вважаю, що бачачи, що мало-помалу, як-то кажуть, прийдеться то все вже - і Верховну Раду, і Кабмін, і Офіс Президента залишати декому, пробують (*незрозуміло*), от і все. За це прийдеться відповідати.

Виглядає так, що зараз опікун (опікун, не батько, опікун) хоче купити і впарити дитині якусь стару машину, на якій він буде їздити ще років через 10, коли досягне того повноліття і зможе їздити. Тому, шановні, не робіть дурниць! Не розкрадайте той бюджет і не вішайте на плечі майбутніх парламентарів, Кабміну, Президента майбутнього оті всі проблеми, які ви зараз хочете навішати. Не треба цього робити! Всі гроші, які зараз треба, треба на оборону, на те, щоб держава вистояла і вижила, а не те, щоб напхати свої кишенята.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміла позиція.

Добре. Тоді переходимо до голосування. (*Шум у залі*)

Да, прошу.

_____ . У мене є декілька питань. Є риторичне, звичайно, про те, що ви казали, хто буде відповідальний, конкретне прізвище, за строки і за ціну. Але питання перше: ми бачимо, що ці реактори і в Болгарії з 2007 року якимось так валяються, і у нас дуже довго будуються ці третій і четвертий блоки. Питання: чи зможемо потім ми, Україна, продати ці реактори далі? Це перше питання. Це важливо, бо я бачу, що воно якимось так, тим паче, кажуть, що черга стоїть на них.

Друге питання це: чи є сенс зберігати їх в Україні під час ракетної небезпеки та іншого? Буде дуже дивно і сумно, якщо ми їх привеземо і вони будуть зруйновані.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, пане Герман Валерійович.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Зараз, хвилинку. Колеги, дивіться, ну, перше питання. Я дуже сподіваюся, що до цього у нас не дійде, щоб ми купили для того, щоб перепродати. Але те, що точно це є продукція, яка є унікальна і дійсно на виготовлення якої потрібно десь близько 4,5 - 5 років, то безумовно є країни, які із задоволенням би цю продукцію сьогодні отримали. Сьогодні розвиток атомної енергетики в світі йде величезними темпами.

І друге питання. Вибачте, там було просто не чути відносно чого...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зберігання.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. А, зберігання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи безпечно зберігати.

ГАЛУЩЕНКО Г.В. Да, дивіться, ну, в розумінні тої ситуації, яка сьогодні є в Болгарії, я думаю, що абсолютно точно нам треба їх забирати. І питання, де їх там зберігати, я думаю, що все-таки майданчик львівської станції, він є безпечним місцем для зберігання тих реакторів. Тому що ми ж розуміємо, що там сьогодні в принципі оцей термін, про який Андрій Михайлович казав, що закінчується 11 березня цей дозвіл, ми чітко розуміємо, що ніякого продовження не буде саме через те, що сьогодні, на жаль, там проросійські сили отримали назад певний вплив. Тому нам треба якнайшвидше забрати фізично ці корпуси.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. У мене ще коротеньке питання: чи є Енергоатом з нами на зв'язку? Ще десь в 2020 році Котін Петро Борисович говорив, що ті блоки ВВЕР-1000 можуть маневрувати 20 відсотків своєї потужності і на це треба там 2-3 роки певних якихось регламентних робіт, щоб це зробити. Сьогодні 2025 рік. Я так розумію, що блоки далі не маневрують. Чому? Чи це дійсно реально? Бо це може суттєво вплинути на зміну моєї картинки. Тому що в моєму розумінні нам дуже сильно потрібна маневрова генерація. І якщо ті атомні блоки ВВЕР-1000 можуть маневрувати, і наші, потенційно наші, то чому вони ще не маневрують?

КОТІН П.Б. Енергоатом, Котін, якщо дозволите.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

КОТІН П.Б. Добрий день, шановні народні депутати, добрий день, колеги. Дійсно, ці енергоблоки можуть маневрувати і під це у нас готова програма. По цій програмі на сьогодні виконано один етап, війна не дозволяє нам виконати другий і третій етапи. Це фактично перевірка оцього режиму в різних умовах. На сьогодні всі енергоблоки працюють на номінальній і на

максимальній потужності, немає можливості на сьогодні проводити ці фактично тестування енергоблоків відповідно до цієї програми, виконати всі умови, які там прописані. Ця програма вимагає саме такого маневрування протягом там тривалого періоду часу. Через це як тільки буде можливість, ми це зробимо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Протягом тривалого періоду часу - це якого? Тижні, місяці?

КОТІН П.Б. Місяць.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Місяць.

КОТІН П.Б. Місяць закладається, кожного дня там потрібно розвантажувати до 800 мегават, потім навантажувати, потім зупинятися, оцінювати стан обладнання і таке інше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Тобто весною-літом, якщо ми дай бог нормально вийдемо з зими і у нас буде там профіцит генерації, то можна буде це зробити?

КОТІН П.Б. Якщо буде можливість це робити, то ми це зробимо. Ми постійно фактично шукаємо шляхів, коли і як це зробити. Ми готові.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще одне питаннячко. Там на одному атомному блоці, він все-таки не 1000, а 800 мегават, десь планується, щоб ще 200 мегават там додати, відремонтувати, зробити ремонти і щоб він працював?

КОТІН П.Б. Так, дійсно, на сьогоднішній момент ми маємо зараз пропозиції по виготовленню цього нового ротора. На жаль, він виготовлявся Росією, і фактично зараз є і французькі пропозиції, пропозиції Турбоатома. На жаль, з Турбоатомом була ситуація на той час з Хмельницькою атомною станцією з пошкодженням діафрагми, яку вони виготовили. І зараз є питання, тому що вони на такі агрегати не виготовляли ніколи раніше продукції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ви думаєте, до завершення літа ви завершите цей ремонт, до закінчення літа?

КОТІН П.Б. По завершенню літа - ні, тому що терміни виготовлення самого ротора, вони там становлять близько одного року. Він ще не заказаний...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Добре. Дякую.

Тоді давайте переходити. Андрію Богдановичу, якщо можна, коротенько.

КІТ А.Б. Дивіться, є просто стаття 1 - "Придбання обладнання". Тут чітко вказано: "Корпуси ядерних реакторів і комплектуючі до них". Але тут далі через кому є: "...а також інше споріднене обладнання", що суттєво розширює маневри для купівлі незрозуміло чого. Я вважаю, що повинно бути вказано чітко, що це корпуси ядерних реакторів та комплектуючі до них. А от ті всі решта речі, я просто не розумію, як їх трактувати і що ми ще купуємо, крім реакторів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрію Богдановичу, там є певний комплект, воно вже було як би погоджено. Андрій Вікторович є там, читав і вичитував. Вже так є. Ми зараз щось замінити зі слів, мабуть, не будемо. Але мова очевидно іде про те, що є в Болгарії, там є певний комплект обладнання, який до реактора прям додається це. Просто купівля...

Відповідно переходимо до голосування щодо.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ще раз, голосуємо формулювання, яке?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Формулювання, яке було розіслано. Де воно є? Але шляхом не викладення останнього в новій редакції, а шляхом внесення до нього відповідних змін, те, що ми говорили, стаття 3 пункт два підпункт один.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А міністерство?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вони кажуть, що з цим зможуть жити і з цим краще зможуть жити. Менше ризиків з приводу цих.

Переходимо до голосування щодо того, щоб включити, для стенограми, на підставі статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України" таблицю окремим голосуванням та підтримати комітетські поправки № 267, 268 редакційно. І там, до речі, назва закону також змінюється, буде інша назва закону.

_____. *(Не чути)*...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А хто там автори?

_____. Жупанин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, 11392. Да. А можна шляхом внесення змін..?

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. За результатами обговорення прийняти рішення: переглянути висновок комітету... 2024 року до проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення господарської діяльності (№ 11392), відхиливши всі подані правки, а поправки 267 і 268 редакційно врахувати. Підтримати редакцію законопроекту, запропоновану до розгляду комітетом з урахуванням результатів обговорення, що викладено у правій колонці порівняльної таблиці. Рекомендувати Верховній Раді України за результатами розгляду в другому читанні проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення господарської діяльності (№ 11392) прийняти в другому читанні та в цілому із необхідними техніко-юридичними поправками і з новою назвою - про дозвіл на придбання обладнання, необхідного для будівництва енергоблоків номер 3, номер 4 Хмельницької атомної електростанції, - та з новим колективом авторів.

Доручити секретаріату комітету провести узгодження тексту порівняльної таблиці відповідно до результатів голосування.

Ну колектив авторів там вже, мабуть, змінитися не зможе. Тому вже хто хоче, може доєднатися.

Тому переходимо тоді до голосування після нашого обговорення.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. Категорично проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Проти.

Волинець Михайло Якович.

ВОЛИНЕЦЬ М.Я. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Кардинально за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович. Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Козир Сергій Вячеславович.

КОЗИР С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. Красов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Кучеренко утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. Мороз – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. Мулик – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. Категорично за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Тверда позиція проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Утримався.

Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Юрченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 16 голосів – за. Рішення прийнято.

Дякую всім. Засідання комітету оголошую закритим.